

(๓๑)
คำพิพากษา

คดีหมายเลขดำที่ อ ๒๖๐/๒๕๖๕
คดีหมายเลขแดงที่ อ ๖๓๖/๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลจังหวัดเชียงใหม่

วันที่ ๘ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

ความอาญา

{	พนักงานอัยการจังหวัดเชียงใหม่	โจทก์
	นายศิวิญชลี วิธญเสรีวัฒน์ หรือนายวิทยา คลังนิล	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ ต่อพระราชินี ต่อรัชทายาท หรือต่อผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

โจทก์ฟ้องว่า เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔ เวลาประมาณ ๑๘ นาฬิกา จำเลยหมิ่นประมาท ดูหมิ่น แสดงความอาฆาตมาดร้ายต่อพระมหากษัตริย์ โดยเจตนาเลือกสถานที่ที่มีป้ายข้อความแสดงสัญลักษณ์ทรงพระเจริญและมีพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๑๐ แล้วทำการแสดงสัญลักษณ์ป้ายผ้ามีข้อความว่า “คืนสิทธิประกันตัวให้ประชาชน” และป็นขึ้นไปบนป้ายชื่อมหาวิทยาลัยเชียงใหม่แล้วใช้น้ำสีแดงเทราดใส่เนื้อตัวมุ่งประสงค์ให้น้ำสีแดงดังกล่าวกระเด็นไปเลอะเทอะเปรอะเปื้อนพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๑๐ และป้ายข้อความ “ทรงพระเจริญ” ซึ่งประดิษฐานอยู่เหนือป้ายชื่อมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จากนั้นจำเลยแสดงกิริยาท่าทางเคลื่อนไหวร่างกายต่าง ๆ โดยการนั่งห้อยขา นั่งยอง ๆ แสดงท่าครุฑ ยืนเอากลังสี่สวมครอบศีรษะ และนอนหงายโดยใช้เท้าขา

/ซึ่งเป็น

(๓๑ พ.)

- ๒ -

ซึ่งเป็นอวัยวะเบื้องต้นที่พระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๑๐ อันเป็นการแสดงออกทางกิริยาท่าทางจาบจ้วง ล้วงเกิน ดุหมิ่น หมิ่นประมาท และแสดงความอาฆาตมาดร้ายพระมหากษัตริย์โดยการไม่ถวายพระเกียรติพระมหากษัตริย์ซึ่งเป็นศูนย์รวมของศรัทธาและเคารพบูชาของประชาชนชาวไทย โดยประการที่น่าจะทำให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๑๐ เสื่อมเสียพระเกียรติ ถูกดูหมิ่น เกลียดชัง ทั้งเมื่อประชาชนทั่วไปได้พบเห็นสัญลักษณ์ป้ายผ้ามีข้อความว่า “คืนสิทธิประกันตัวให้ประชาชน” ก็ทำให้เข้าใจได้ว่าพระมหากษัตริย์เป็นผู้สนับสนุนผู้นำรัฐบาลปัจจุบันให้กระทำการลิดรอนสิทธิเสรีภาพของประชาชนซึ่งจำเลยมีเจตนาให้ประชาชนเกิดความแตกแยกและเคลือบแคลงสงสัยในพระมหากษัตริย์และระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขแล้วออกมาแสดงความคิดเห็นเป็นจำนวนมาก เพื่อก่อความไม่สงบในบ้านเมืองอันเป็นการทำลายสถาบันพระมหากษัตริย์ ทำให้ประชาชนเสื่อมศรัทธา ไม่เคารพต่อพระมหากษัตริย์ซึ่งอยู่ในฐานะที่ผู้ใดจะละเมิดไม่ได้ และเป็นการทำด้วยวิธีอื่นใดอันมิใช่เป็นการกระทำภายในความมุ่งหมายแห่งรัฐธรรมนูญหรือมิใช่เพื่อแสดงความคิดเห็น ตีชม หรือแสดงกริยาทั่วไปที่วิญญูชนพึงกระทำโดยสุจริต อันเป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมาย เหตุเกิดที่ตำบลสุเทพ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ และนับโทษจำคุกของจำเลยในคดีนี้ต่อจากโทษจำคุกของจำเลยที่ ๑ ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ อ ๘๐/๒๕๖๕ ของศาลนี้

จำเลยให้การปฏิเสธ แต่รับว่าเป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยที่ ๑ ในคดีที่โจทก์ขอให้
นับโทษต่อ

ทางพิจารณาโจทก์นำสืบว่า เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔ เวลาประมาณ ๑๘ นาฬิกา พันตำรวจโทอานนท์ เชิดชูตระกูลทองได้รับแจ้งว่ามีกลุ่มบุคคลรวมตัวกันเพื่อแสดงออกเชิงสัญลักษณ์

/ทางการเมือง

(๓๑ พ.)

- ๓ -

ทางการเมืองที่บริเวณประตูทางเข้าออกมหาวิทยาลัยเชียงใหม่จึงได้มอบหมายให้สืบทำรวจตรี พงศ์ฤทธิ์ จินะธรรม กับพวกไปตรวจสอบ สืบทำรวจตรีพงศ์ฤทธิ์รายงานว่ามีกลุ่มบุคคลประมาณ ๘ คน ส่วนหนึ่งยืนอ่านหนังสือ ส่วนหนึ่งแสดงออกด้วยท่าทางต่าง ๆ อีกส่วนหนึ่งถือป้ายที่เขียนข้อความว่า “คืนสิทธิประกันตัวให้ประชาชน” และได้ถ่ายภาพและบันทึกภาพวิดีโอส่งมารายงาน โดยตลอด ต่อมาจำเลยใช้น้ำสีแดงทราดตัวและขึ้นไปบนป้ายชื่อมหาวิทยาลัยเชียงใหม่แล้วแสดง กิริยาท่าทางต่าง ๆ ในลักษณะเป็นการร้ายรำ มีการแสดงท่าครุฑและนอนใช้เท้าชี้ขึ้นไปบริเวณ พระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๑๐ ซึ่งตั้งอยู่ด้านบนป้ายชื่อ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ห่างจากป้ายชื่อดังกล่าวประมาณ ๙๐ เซนติเมตร ขณะที่จำเลยเหนือน้ำสีแดง ราวตัว น้ำสีแดงกระเด็นไปถูกพระบรมฉายาลักษณ์และป้ายทรงพระเจริญ กิจกรรมการแสดงออก เชิงสัญลักษณ์ทางการเมืองดังกล่าวใช้เวลาประมาณ ๔๐ นาที ต่อมาเมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๔ พันตำรวจโทอานนท์กับพวกได้ประชุมปรึกษาเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ความว่า การกระทำ ดังกล่าวมีลักษณะเข้าข่ายเป็นความผิดฐานดูหมิ่นพระมหากษัตริย์ จึงดำเนินการสืบสวน ตรวจสอบ สื่อสังคมออนไลน์พบว่ามีการนำภาพกิจกรรมการแสดงออกทางการเมืองวันเกิดเหตุไปโพสต์ลงใน เฟซบุ๊ก ชื่อว่า artn't เป็นภาพจำเลยใช้น้ำสีแดงทราดตัว และแสดงท่าทางต่าง ๆ ได้แก่ การยืน หน้าป้ายชื่อมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และนอนใช้เท้าชี้ไปที่บริเวณพระบรมฉายาลักษณ์ของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๑๐ เป็นต้น จากนั้นได้รวบรวมพยานหลักฐานและเสนอต่อ ผู้บังคับบัญชาต่อไป ผู้บังคับบัญชามอบหมายให้พันตำรวจโทอานนท์เป็นผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษ จำเลย พันตำรวจโทอานนท์มีความเห็นว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ซึ่ง กระทำใกล้พระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๑๐ การแสดงกิริยา ท่าทางต่าง ๆ ของจำเลยเป็นการแสดงที่ไม่เหมาะสม การใช้สีแดงทราดตัวก็เล็งเห็นได้ว่าอาจ

/กระเด็น

(๓๑ พ.)

- ๕ -

กระเด็นไปถูกพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวครั้งที่ ๑๐ ได้ ด้านบนของป้ายชื่อมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีป้ายทรงพระเจริญและพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๑๐ ตั้งอยู่ในที่เห็นเด่นชัดประชาชนทั่วไปสามารถเห็นได้โดยชัดเจน จำเลยเป็นผู้ที่เข้าร่วมการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ทางการเมืองมาโดยตลอด ป้ายชื่อมหาวิทยาลัยเชียงใหม่อยู่สูงจากพื้นดินประมาณ ๒.๓๐ เมตร จำเลยอ้างว่าจำเลยแสดงงานศิลปะ แต่กลับเลือกสถานที่ที่ต้องใช้ความพยายามและการเตรียมเป็นอย่างมากในการกระทำ ขณะเกิดเหตุจำเลยเคลื่อนไหวต่อเนื่องและมีการหยุดร่างกายเป็นระยะในท่าทางบางอย่างเพื่อให้มีการถ่ายรูป พันทัวร์จโถอานนท์ เห็นว่าเป็นการเตรียมการมาก่อนเพื่อนำไปโพสต์ลงในสื่อสังคมออนไลน์ พนักงานสอบสวนได้สอบสวนอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์มีความเห็นว่าการแสดงออกเป็นรูปครุฑนั้นเป็นการสื่อถึงสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยปกติแล้วการแสดงงานศิลปะต่าง ๆ จะไม่แสดงด้วยท่าทางของครุฑชั้นสอบสวนพนักงานสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐาน ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ จัดทำบันทึกการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุคดีอาญา แผนที่สังเขปแสดงสถานที่เกิดเหตุ รวบรวมพฤติกรรมของจำเลยในการจัดกิจกรรมการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ทางการเมือง และสอบปากคำพยานผู้เกี่ยวข้อง ภายหลังสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานแล้วแจ้งข้อหาจำเลย ว่า หมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาฆาตมาดร้าย สถาบันพระมหากษัตริย์ จำเลยให้การปฏิเสธ

จำเลยนำสืบว่า ในวันและเวลาเกิดเหตุ จำเลยได้เข้าร่วมกิจกรรมแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ทางการเมืองซึ่งจัดขึ้นที่ด้านหน้าประตูทางเข้าออกมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยกิจกรรมดังกล่าวจัดขึ้นเพื่อเรียกร้องให้คืนสิทธิประกันตัวให้กับผู้ต้องหาในคดีการเมือง แต่จำเลยไม่ได้มีเจตนาหมายกับบุคคลอื่นที่เข้าร่วมในกิจกรรมนั้น จำเลยเห็นว่าการจัดกิจกรรมดังกล่าวจัดขึ้นเพื่อเรียกร้องความเป็นธรรมจึงเข้าร่วม จำเลยเตรียมถังน้ำกับสีแดงเพื่อใช้ในการทำการแสดงที่บริเวณ

/ดังกล่าว

(๓๑ พ.)

- ๕ -

ดังกล่าว จากนั้นปีนขึ้นไปบริเวณฐานป้ายชื่อมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ใช้สีแดงที่เตรียมมาราดตัว และทำการแสดงศิลปะการแสดงสด หรือ performance art โดยการเคลื่อนไหวร่างกายด้วยท่าทางต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องและมีการหยุดเคลื่อนไหวร่างกายเป็นบางช่วงเป็นเวลาประมาณ ๓๐ ถึง ๔๐ นาที การแสดงมีเนื้อหาเป็นการสื่อถึงความเจ็บปวดของมนุษย์ ความอัดอั้น และเรียกร้องความเป็นธรรมต่อเหตุการณ์ทางสังคมและการเมืองในขณะนั้น โดยการแสดงดังกล่าวไม่ได้มีการวางแผนว่าจะต้องแสดงออกด้วยท่าทางใด แต่เป็นการแสดงไปตามอารมณ์และความรู้สึกที่ ต้องการจะสื่อ ณ ขณะนั้นในพื้นที่และสภาวะที่จะสามารถทำได้ การแสดงของจำเลยไม่สามารถกระทำด้วยจังหวะที่รวดเร็ว เนื่องจากพื้นที่บนป้ายชื่อมหาวิทยาลัยเชียงใหม่แคบ ขณะทำการแสดงจำเลยใช้สีแดงราดตัวทำให้มีความสิ้น จำเลยจำเป็นต้องเคลื่อนไหวร่างกายช้า ๆ และต้องรักษาสมดุลร่างกายไปด้วย จำเลยไม่รู้ว่าการแสดงดังกล่าวจะถูกบุคคลอื่นถ่ายภาพและไม่รู้ว่า ภาพถ่ายจะออกมาในลักษณะใด จำเลยทำการแสดงศิลปะการแสดงสดมาแล้วหลายครั้งในการเข้าร่วมกิจกรรมการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ในทางการเมืองครั้งอื่น ๆ พื้นที่บริเวณป้ายชื่อมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นสถานที่ที่นักศึกษาเข้าไปจัดกิจกรรมแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ การแสดงของจำเลยเป็นการแสดงศิลปะการแสดงสด ซึ่งเป็นการแสดงที่ต้องรับชมด้วยความต่อเนื่อง จึงจะสามารถเข้าใจสิ่งที่ผู้แสดงจะสื่อสารออกมา ไม่สามารถดูเพียงบางช่วงบางตอน หรือดูเพียงแค่ภาพถ่ายได้ การแสดงของจำเลยมีจุดประสงค์เพื่อเรียกร้องให้มีการคืนสิทธิประกันตัวให้กับประชาชนและเรียกร้องความเป็นธรรมทั้งจากกรณีสิทธิประกันตัวของผู้ต้องหาคดีการเมืองและกรณีปัญหาระหว่างนักศึกษากับผู้บริหารคณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำเลยไม่ได้มีเจตนาหมิ่นประมาท ดูหมิ่นหรืออาฆาตมาดร้ายพระมหากษัตริย์

/พิเคราะห์

(๓๑ พ.)

- ๖ -

พิเคราะห์พยานหลักฐานโจทก์และจำเลยแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังเป็นยุติว่า ตามวันเวลาเกิดเหตุในฟ้อง จำเลยใช้น้ำสีแดงเทราดตัวและแสดงกิริยาท่าทางต่าง ๆ บริเวณป้ายชื่อมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยว่าจำเลยกระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ โจทก์มีพันตำรวจโทอานนท์ เชิดชูตระกูลทอง เจ้าพนักงานผู้กล่าวหา เบิกความว่า พยานได้รับแจ้งว่า ในวันและเวลาเกิดเหตุมีกลุ่มบุคคลรวมตัวกันเพื่อแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ทางการเมืองที่บริเวณประตูทางเข้าออกมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พยานจึงมอบหมายให้สิบตำรวจตรีพงศ์ฤทธิ์ จินะธรรม กับพวกไปตรวจสอบ ได้รับรายงานว่าในที่เกิดเหตุมีกลุ่มบุคคลประมาณ ๘ คน ส่วนหนึ่งยืนนิ่งอ่านหนังสือ ส่วนหนึ่งแสดงออกด้วยท่าทางต่าง ๆ ส่วนหนึ่งถือป้ายมีข้อความว่า “คืนสิทธิประกันตัวให้ประชาชน” สิบตำรวจตรีพงศ์ฤทธิ์ได้ถ่ายภาพและบันทึกภาพเคลื่อนไหวส่งมารายงานแก่พยาน โดยตลอด ตามภาพถ่ายเอกสารหมายเลข จ.๔ ต่อมาพบเห็นจำเลยซึ่งมีน้ำสีแดงราดตัวขึ้นไปบนป้ายชื่อมหาวิทยาลัยเชียงใหม่แล้วแสดงกิริยาในลักษณะเป็นการร่ำรำ มีการแสดงท่าครุฑ นอนลงใช้เท้าชี้ขึ้นไปป้ายทรงพระเจริญและพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๑๐ ซึ่งตั้งอยู่ด้านบนป้ายชื่อมหาวิทยาลัยเชียงใหม่สูงขึ้นประมาณ ๔๐ เซนติเมตร จำเลยยอมเล็งเห็นได้ว่าน้ำสีแดงซึ่งราดอยู่ที่ตัวบางส่วนจะกระเด็นไปถูกพระบรมฉายาลักษณ์และป้ายทรงพระเจริญ ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ทางการเมืองดังกล่าวประมาณ ๔๐ นาที ต่อมาเมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๔ พยานกับพวกประชุมปรึกษาเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ความว่าการกระทำดังกล่าวมีลักษณะเข้าข่ายเป็นความผิดฐานดูหมิ่นพระมหากษัตริย์ จึงได้ดำเนินการสืบสวนพบว่าการนำภาพการจัดกิจกรรมการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ทางการเมือง ภาพจำเลยใช้น้ำสีแดงเทราดตัวและแสดงท่าทางกิริยาต่าง ๆ ในวันเกิดเหตุโพสต์ลงในเฟซบุ๊ก ชื่อว่า artn't ตามรายงานการสืบสวน เอกสารหมายเลข จ.๖ ขณะเกิดเหตุจำเลยเคลื่อนไหวต่อเนื่องแต่มีการ

/หยุดร่างกาย

- ๗ -

หยุดร่างกายเป็นระยะในท่าทางบางอย่างเพื่อให้มีการถ่ายภาพดังกล่าว และพบว่าจำเลยเข้าร่วมกิจกรรมการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ทางการเมืองมาโดยตลอด ได้แก่ เหตุการณ์เมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๔ ที่บริเวณสนามรักบี้มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีการนำผืนผ้าลักษณะคล้ายธงชาติมาให้ประชาชนเขียนข้อความที่ไม่เหมาะสมลงไป กิจกรรมแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ที่บริเวณประตูท่าแพ เป็นต้น ตามรายงานการสืบสวน เอกสารหมาย จ.๗ และ จ.๘ จากกิจกรรมดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าจำเลยต่อต้านสถาบันพระมหากษัตริย์ พยานได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษ มีสืบทำรวจโทพงศ์ฤทธิ์ จินะธรรม และร้อยตำรวจเอกโสภณ ตามา เจ้าพนักงานผู้เห็นเหตุการณ์มาเบิกความในทำนองเดียวกันว่า พยานได้รับแจ้งว่าบริเวณประตูทางเข้าออกมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีกลุ่มคนประมาณ ๖ ถึง ๘ คน จัดกิจกรรมแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ทางการเมือง จึงเดินทางไปตรวจสอบพบบุคคลส่วนหนึ่งยืนอยู่บริเวณหน้าประตูมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถือป้ายมีข้อความว่า “คืนสิทธิประกันตัวให้ประชาชน” ส่วนจำเลยยืนอยู่บนป้ายชื่อมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีน้ำสีแดงราดตัวและแสดงกิริยาท่าทางต่าง ๆ ในลักษณะเป็นการร่ำรำโดยใช้มือและเท้า เป็นเวลาประมาณ ๔๐ นาที ตามภาพถ่ายเอกสารหมาย จ.๔ ปรากฏภาพพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๑๐ และป้ายทรงพระเจริญซึ่งตั้งอยู่ด้านบนป้ายชื่อมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เปื้อนด้วยสีแดงซึ่งเป็นสีเดียวกับที่จำเลยใช้ราดตัว ภาพจำเลยแสดงท่าทางลักษณะคล้ายครุฑ ภาพจำเลยยืนอยู่บนป้ายชื่อมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีการแขวนป้ายผ้าเขียนคำว่า “คืนสิทธิประกันตัวให้ประชาชน” ภาพจำเลยนอนอยู่บนป้ายชื่อมหาวิทยาลัย เห็นขาชี้ขึ้นไปด้านบนซึ่งมีป้ายทรงพระเจริญและพระบรมฉายาลักษณ์ตั้งอยู่ห่างประมาณ ๘๐ เซนติเมตร ในขณะที่เกิดเหตุพยานเห็นจำเลยแสดงท่าทางร่ำรำบนป้ายชื่อมหาวิทยาลัยเชียงใหม่โดยมีการเคลื่อนไหวต่อเนื่องแต่จะหยุดเป็นระยะเพื่อให้ผู้ร่วมกิจกรรมคนอื่นถ่ายภาพของจำเลย ในวัน

(๓๑ พ.)

- ๘ -

เกิดเหตุพยานได้ถ่ายภาพและบันทึกภาพวิดีโอขณะเกิดเหตุไว้ด้วย พยานตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐานพบว่ามีการโพสต์ภาพของจำเลยขณะแสดงท่าทางต่าง ๆ ลงในเพจเฟซบุ๊กชื่อว่า artn't ตามเอกสารหมาย จ.๖ จำเลยเข้าร่วมกิจกรรมแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ทางการเมืองมาโดยตลอด มีพันตำรวจโทนรากร ปิ่นประยูร เบิกความสนับสนุนว่าเป็นผู้จัดทำรายงานการสืบสวนพฤติกรรมการณ์เข้าร่วมกิจกรรมแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ทางการเมืองของจำเลย ตามเอกสารหมาย จ.๘ ถึง จ.๙ และรวบรวมรายงานการสืบสวนการกระทำของจำเลยในคดีนี้ มีพันตำรวจโทอดุลย์ สวยสม พนักงานสอบสวน เบิกความว่า พันตำรวจโทอานนท์ เชิดชูตระกูลทอง รวบรวมพยานหลักฐานส่งมอบแก่พยานและแจ้งความดำเนินคดีกับจำเลย พยานจัดทำบันทึกการตรวจสถานที่เกิดเหตุคดีอาญา แผนที่สังเขปแสดงสถานที่เกิดเหตุ ภาพถ่ายประกอบคดี เอกสารหมาย จ.๑ จ.๒ และ จ.๔ รวบรวมรายงานการสืบสวน เอกสารหมาย จ.๕ ถึง จ.๑๒ และสอบปากคำพยาน ในชั้นสอบสวน พยานแจ้งสิทธิตามกฎหมายและข้อหาจำเลยว่ามีนินทา ดุหมิ่น หรือแสดงความอาฆาตมาดร้ายพระมหากษัตริย์ จำเลยให้การปฏิเสธ ตามบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหา และบันทึกคำให้การของผู้ต้องหา เอกสารหมาย จ.๓ และ จ.๒๗ แต่ไม่มีบันทึกภาพวิดีโอขณะเกิดเหตุเป็นพยานหลักฐานในคดีนี้เนื่องจากเจ้าพนักงานชุดสืบสวนไม่ได้นำมามอบให้พยาน มีนายอุดม สุภาชี เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยเบิกความว่า ในวันและเวลาเกิดเหตุขณะพยานเข้าเวรรักษาความปลอดภัยพบกลุ่มคนจัดกิจกรรมแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ทางการเมือง มีป้ายผ้าเขียนคำว่า “คืนสิทธิประกันตัวให้ประชาชน” ส่วนจำเลยซึ่งมีสีแดงเปรอะเปื้อนตัวขึ้นไปอยู่บนป้ายชื่อมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ แล้วยกเท้าขึ้นไปด้านบนป้ายชื่อมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ซึ่งมีพระบรมฉายาลักษณ์ตั้งอยู่ พยานจึงแจ้งผู้บังคับบัญชาแล้วเข้าไปตักเตือนกลุ่มบุคคลดังกล่าว พยานเห็นว่ากรกระทำของจำเลยไม่เหมาะสม ไม่แสดงความเคารพต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ มีนายพิชิตชัย เกลอดู เจ้าหน้าที่

/สำนักงาน

(๓๑ พ.)

- ๙ -

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ เบิกความว่า วัฒนธรรม หมายถึง สิ่งดีงามหรือสิ่งสวยงามที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาและเป็นที่ยอมรับของทุกคนในสังคม เมื่อพยานเห็นภาพถ่ายเอกสารหมายเลข จ.๔ มีความเห็นว่า การกระทำของจำเลยไม่เป็นวัฒนธรรมที่ดี เป็นการกระทำที่ไม่เหมาะสมต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ซึ่งเป็นที่รักและเคารพของประชาชนคนไทย มีนางพรพิมล ยี่ตันสี อาจารย์ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ เบิกความว่า ศิลปะเป็นการแสดงออกถึงความสวยงามและสุนทรีย์ภาพ ครุฑเป็นสัญลักษณ์แทนอำนาจของพระมหากษัตริย์ เมื่อมีการแสดงศิลปะเป็นครุฑนั้น ผู้แสดงมักแต่งกายด้วยสีแดง เมื่อพยานเห็นภาพถ่ายเอกสารหมายเลข จ.๔ มีความเห็นว่า การกระทำของจำเลยไม่แสดงออกถึงความสวยงาม ไม่เป็นที่ยอมรับในทางศิลปะ เป็นการแสดงที่ไม่ถวายพระเกียรติต่อพระมหากษัตริย์ มีผู้ช่วยศาสตราจารย์ดอกเตอร์พันธุ์ทิพย์ นวานุช อาจารย์ของมหาวิทยาลัยนอร์ทเชียงใหม่ เบิกความว่าพนักงานสอบสวนซึ่งเป็นลูกศิษย์ได้นำภาพถ่ายในวันเกิดเหตุมาให้พยานดูและถามความเห็นทางกฎหมาย พยานเห็นว่า การกระทำของจำเลยตามภาพถ่ายเอกสารหมายเลข จ.๔ ไม่สุภาพ แสดงถึงการดูหมิ่นเหยียดหยาม การกระทำครบองค์ประกอบความผิดของประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ นอกจากนี้ยังมีนายรัตนะ แสนเพ็ญ และนายขวัญชัย ตันแจ้ พนักงานมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ นายมนตรี วงเกษม และนายสุกิจ เดชกุล เบิกความในทำนองเดียวกันว่า ตามภาพถ่ายเอกสารหมายเลข จ.๔ การกระทำของจำเลยเป็นการแสดงกิริยาที่ไม่เหมาะสมดูหมิ่น ไม่แสดงความเคารพต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ เห็นว่า พยานใจทักไม่มีพยานปากใด เบิกความยืนยันว่าการกระทำของจำเลยเป็นการแสดงความอาฆาตมาดร้ายพระมหากษัตริย์ ทั้งการแสดงกิริยาท่าทางต่าง ๆ ของจำเลยก็ไม่ปรากฏว่าจะมีลักษณะดังเช่นนั้น ส่วนการกระทำของจำเลยจะเป็นการหมิ่นประมาท ดูหมิ่นพระมหากษัตริย์หรือไม่นั้น หมิ่นประมาท หมายถึงการใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สาม โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชัง ซึ่ง

/การใส่ความ

การใส่ความนั้นจะต้องเป็นการแสดงข้อเท็จจริงเรื่องร้ายให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายและจะต้องระบุถึงตัวบุคคลผู้ถูกใส่ความเป็นการยืนยันรู้ได้แน่นอนว่าเป็นใครหรือหากไม่ระบุถึงผู้ที่ถูกใส่ความโดยตรง การใส่ความนั้นก็ต้องได้ความว่าหมายถึงบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ ดูหมิ่น หมายถึง การด่า ดูถูกเหยียดหยาม หรือสบประมาทให้อับอาย การดูหมิ่นก็ย่อมจะต้องระบุถึงตัวบุคคลที่ถูกดูหมิ่นเป็นการยืนยันรู้ได้แน่นอนว่าเป็นใครหรือหากไม่ระบุถึงผู้ที่ถูกดูหมิ่นโดยตรง การดูหมิ่นนั้นก็ต้องได้ความว่าหมายถึงบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ เมื่อพยานโจทก์เบิกความว่าการกระทำของจำเลยเป็นการดูหมิ่นพระมหากษัตริย์แต่ขณะเดียวกันพยานโจทก์บางปากกลับเบิกความว่าไม่ทราบ ไม่แน่ใจว่าการแสดงท่าทางของจำเลยต้องการสื่อถึงสิ่งใดอันเป็นผลจากการตีความภาพถ่ายกิริยาท่าทางของจำเลยเพียงไม่กี่ภาพไม่อาจแสดงหรือนำมายืนยันถึงการกระทำของจำเลยทั้งหมดที่เกิดขึ้นในวันเกิดเหตุได้ และเนื่องจากการแสดงท่าทางของจำเลยมิได้ระบุถึงตัวบุคคลที่ถูกดูหมิ่นหรือหมิ่นประมาทให้รู้ได้แน่นอนว่าเป็นใครหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดโดยเฉพาะ ประกอบกับพยานโจทก์เบิกความตรงกันว่าสถานที่เกิดเหตุซึ่งเป็นบริเวณประตูทางเข้าออกมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ นั้นเป็นสถานที่ที่ศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มักมาจัดกิจกรรมการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์อยู่ตลอด และในวันเกิดเหตุก็มีการจัดกิจกรรมเพื่อเรียกร้องสิทธิประกันตัวของผู้ต้องหา ไม่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ การรับรู้และเข้าใจการกระทำของจำเลยดังกล่าวจึงขึ้นอยู่กับ การตีความของแต่ละบุคคล มิใช่เป็นการยืนยันข้อเท็จจริง ส่วนที่โจทก์อ้างว่าจำเลยแสดงท่าทางคล้ายครุฑเป็นการสื่อถึงสถาบันพระมหากษัตริย์นั้น พยานโจทก์ปากนางพรพิมล ยี่ตันสี เบิกความตอบนายจำเลยว่าการแสดงท่าครุฑนั้นเป็นการแสดงนาฏศิลป์ไทยโดยทั่วไป และตัวละครครุฑในวรรณคดีไทยบางเรื่องก็ไม่ได้สื่อถึงพระมหากษัตริย์ จึงฟังไม่ได้ว่าการแสดงท่าทางดังกล่าวเป็นการดูหมิ่นพระมหากษัตริย์ตามที่โจทก์กล่าวอ้าง นอกจากนี้ไม่มี

(๓๑ พ.)

- ๑๑ -

พยานโจทก์ปากโตเบิกความยืนยันว่าจำเลยกระทำการอย่างใด ๆ เพื่อให้พระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชการที่ ๑๐ เปรอะเปื้อน มีแต่เพียงพยานปากพันตำรวจโทอานนท์ ซึ่งไม่ใช่ประจักษ์พยานเบิกความเพียงว่าการที่จำเลยใช้สีแดงเทราดด้วยอมเล็งเห็นผลได้ว่า จะกระเด็นไปถูกพระบรมฉายาลักษณ์และป้ายทรงพระเจริญ ทั้งพยานหลักฐานโจทก์เกี่ยวกับพฤติกรรมของจำเลยในการเข้าร่วมกิจกรรมการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ทางการเมืองและการที่จำเลยถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้เขียนข้อความในลักษณะต่อต้านสถาบันพระมหากษัตริย์ลงบนผืนผ้าที่มีลักษณะคล้ายธงชาติ ตามรายงานการสืบสวน เอกสารหมาย จ.๗ ถึง จ.๑๓ เองก็ไม่ใช่ข้อพิสูจน์ให้เห็นถึงเจตนาของจำเลยในคดีนี้ และเมื่อปรากฏว่าพยานโจทก์ปากพันตำรวจโทอานนท์ เชิดชูตระกูลทอง สืบตำรวจโทพงศ์ฤทธิ์ จินะธรรมเบิกความสอดคล้องกันว่าการถ่ายภาพและบันทึกภาพวีดีโอในวันเกิดเหตุไว้ แต่พนักงานสอบสวนกลับเบิกความตอบคำถามค้านนายจำเลยว่าเจ้าพนักงานตำรวจชุดสืบสวนไม่ได้นำบันทึกภาพวีดีโอมามอบให้ พยานหลักฐานมีเพียงภาพถ่ายเท่านั้น การไม่นำบันทึกภาพวีดีโอมาเป็นพยานหลักฐานในสำนวนคดีทำให้พยานหลักฐานโจทก์มีข้อพิรุธน่าสงสัย การกระทำของจำเลยจึงไม่ใช่การหมิ่นประมาท ดูหมิ่นหรือแสดงความอาฆาตมาดร้ายพระมหากษัตริย์ พยานหลักฐานโจทก์ไม่มีน้ำหนักเพียงพอให้รับฟังลงโทษจำเลยได้

พิพากษายกฟ้อง./

นางสาวณิชนารา ลิ่มสุวรรณ

นายสมพงษ์ จิระวิฑูรกิจ

